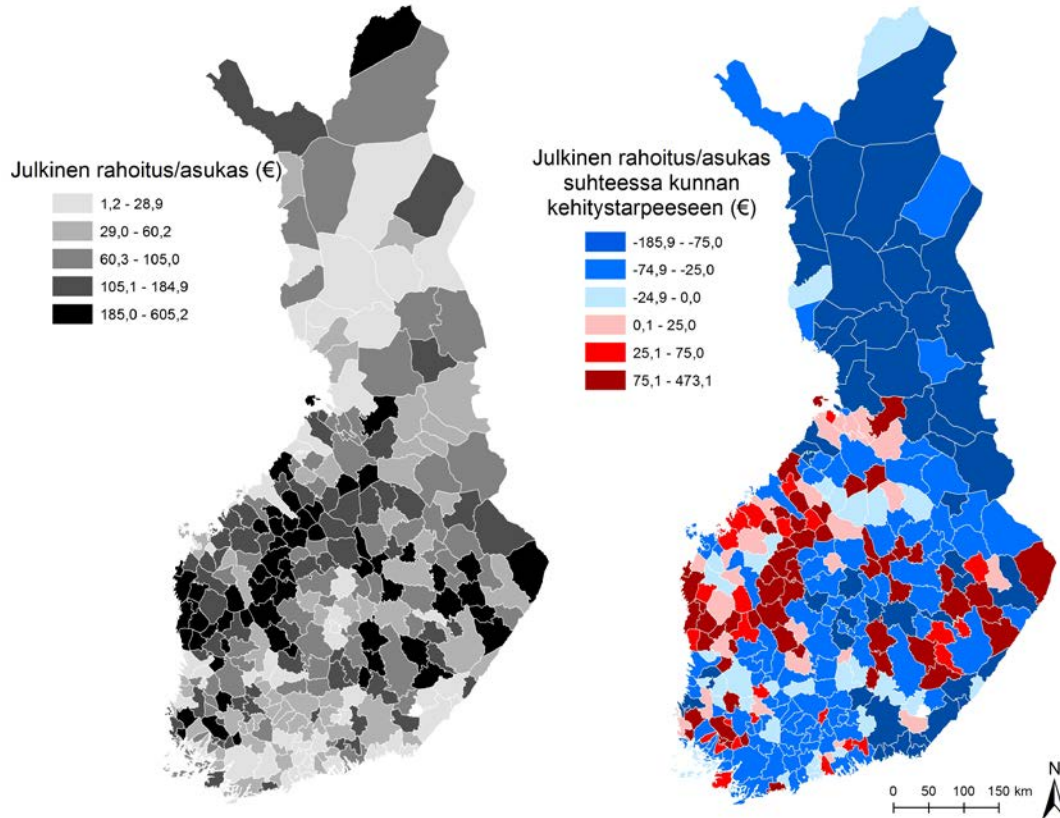

Mitä tästä opimme

Olli Lehtonen; oli.lehtonen@luke.fi

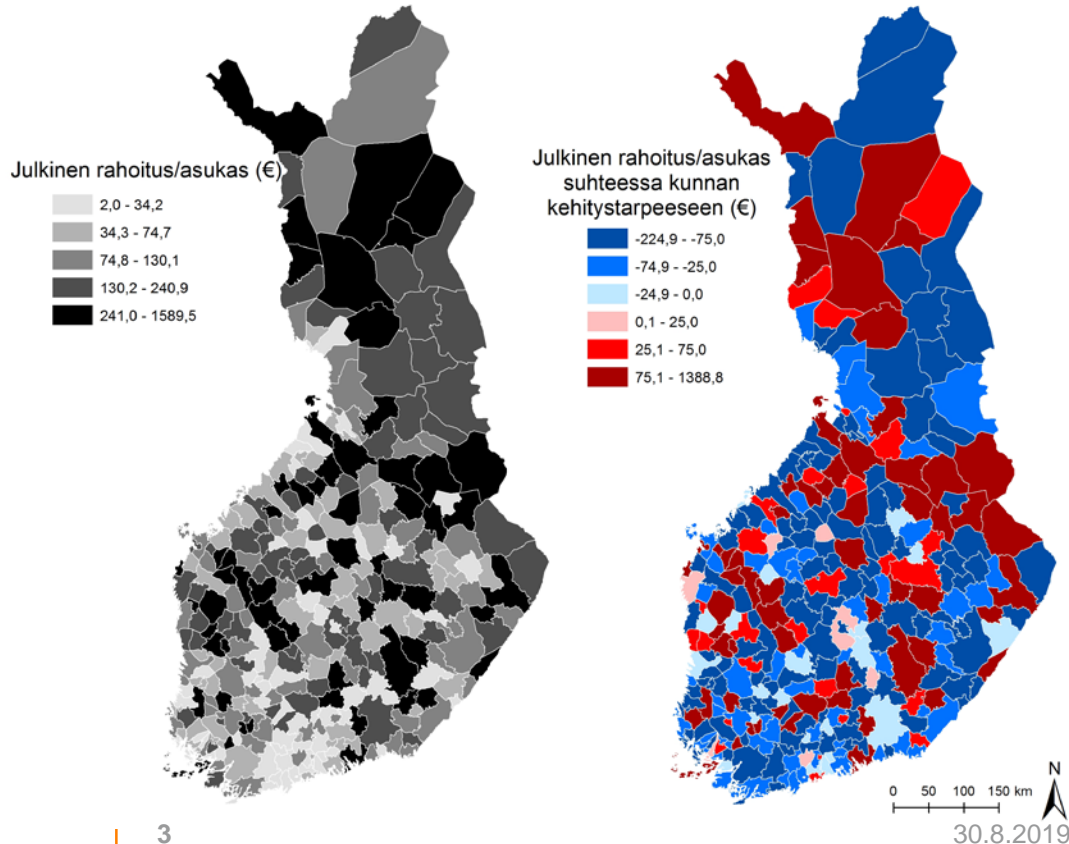
Yritysrahoituksen kohdentuminen

Kunnissa yritysrahoitus suhteutettuna kunnan asukaslukuun korreloi tilastollisesti merkitsevästi kunnan paikallisen kehitystarpeen eli paikkaperustaisen aluekehittämisen indeksin kanssa ($r=0,324$, p -arvo $<0,001$). Tämä tarkoittaa, että **paikallisesta kehittämisestä riippuvaiset kunnat saavat keskimäärin enemmän yritysrahoitusta** kuin paremmin menestyvät kunnat.

Paikallisia eroja kuntien välillä kuitenkin on, ja osa kunnista saa enemmän tai vähemmän, kuin paikallinen kehitystarve edellyttäisi. Tässä tilanteessa **punaiset kunnat** ovat saaneet **enemmän** ja **siniset kunnan vähemmän** yritysrahoitusta suhteessa paikalliseen kehittämistarpeeseen.

Kehittämishankkeiden kohdentuminen

Puutteellinen tieto kehittämishankerahoituksen alueellisesta kohdentumisesta näkyy hyvin kuvasta, sillä suhteessa kehittämistarpeeseen yliresursoituja kuntia ovat juurikin isommat kaupungit, kuten Joensuu, Mikkeli, Seinäjoki ja Rovaniemi. Vaikka kehittämishankerahoitusta on ongelmallista tulkita, nähdään kuvasta kuitenkin, että **aliresursoidut kunnat hajautuvat maantieteellisesti ympäri Suomea.**

Siten kuntien aliresursoituminen ei näytä olevan alueellisesti systemaattista toisin kuin yritysrahoituksessa.

Pohdittavaksi

- Yritysrahoitus toimiva väline aluekehittämisessä, mutta alueellisia eroja tulisi pyrkiä tasapainottamaan.
 - Tulisiko panoksia laittaa enemmän yritysrahoitukseen vai kehittämishankkeisiin?
- Tasapainottelua taloudellisesti aktiivisten toimijoiden ja aluekehitystarpeen välillä.
 - Pyritäänkö keskittävään vai hajauttavaan maaseutupolitiikkaan?
- Erot alueiden välillä korostavat paikallista räätälöintiä, mutta tähän tulisi kehittää välineitä yhdessä tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.
 - Puhetta alueiden erilaisuudesta on kai toistettu jo riittävästi?
- Tutkimusta ja tutkijoita valjastettava konkreettiseen kehittämistyöhön.
 - Maaseutuluokitus, paikkaperustaisen aluekehittämisen indeksi ym. eli laaja tietoperusta valjastettava yritysrahoituksen kohdentamiseen?

Johtopäätökset ja suositukset

Hilkka Vihinen

Johtopäätökset

- Ohjelmalla on ollut kiistatta sellaista aluetalous- ja työllisyysvaikutusta, jota sillä on tavoiteltu, osoitettu tässä empiirisellä suomalaisella aineistolla
- Yritysrahoitus siivilöityy alueen toimialarakenteen kautta
- Mitä tiheämpi toimialarakenne, sitä enemmän kerrannaisvaikutuksia voi jäädä alueelle; aluetalouden rakenne selittää eroja maan sisällä -> erilaisia toimien yhdistelmiä
- Ohjelma sisällä on haettava tasapainoa osin toisilleen vastakkaisten tavoitteiden välillä: esim. maatalouden tuottavuuskehitys vähentää maaseudun työpaikkoja ja maaseudun talouden solmukohtia
- Yritystuet ovat kohdentuneet kasvuyrityksille, mutta riskiäkin on otettu
- Kehittämistuet voimakkaimmat haasteellisemmilla alueilla

Suosituksia: politiikka ja toimeenpano

- Kaikki alueet eivät ole lähtökohtiensa perusteella samalla viivalla hyödyntämään eri toimenpiteitä
- Vaikuttavuutta voitaisiin parantaa vielä tarkemmalla alueellisella räätälöinnillä ja suuremmalla joustavuudella, jolla rahoitus toimisi tiiviimmin osana paikkaperustaista aluekehittämistä
- Alihyödynnettyjä toimia, kuten koulutusta ja neuvontaa tulisi vahvistaa
- Maatalouden rakennetuissa on tarpeen turvata jalostusasteen nostoon tilatasolla tähtäävät investoinnit
- Yleishyödyllisistä kehittämishankkeista erityisesti laajakaistahankkeilla on huomattava aluetalous- ja työllisyysvaikutus

- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on volyymien näkökulmasta Suomessa varsin keskittynyt
- Maaseutualueet tiiviimmin mukaan myös osaamis- ja innovaatiopolitiikan ekosysteemeihin ja verkostoihin valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti
- Kehittämishankkeiden ja yritysrahoituksen entistä oivaltavampi ketjuttaminen
- Nähdä maaseutuohjelma sekä alueiden kilpailukyvyyn että sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöllisen resilienssin vahvistajana
- Toimintaa, jolla mobilisoidaan, rakennetaan, uudistetaan ja hankitaan sellaisia resursseja ja kyvykkyyksiä, joiden varassa tulevaisuutta on mahdollista rakentaa (Laasonen & Kolehmainen 2017)

Suosituksia: arviointi ja tutkimus

- Kehittämisasiirahoituksen vaikutusten seurantaan tarvitaan parempia välineitä ja indikaattoreita
- Vaikuttavuusindikaattoreita tulisi kehittää ja kerätä luotettavammin jo hankeaikana, ja arvioinnin tueksi tulisi olla ajantasaisia aikasarjoja maaseudun talouden ja hyvinvoinnin kehityksestä palautettaviksi niille aluejaoille, joilla ohjelma on suunniteltu
- Tarvitaan lisää tietoa aluetalouden ominaisuuksien vaikutuksesta tuen tehokkuuteen
- Tukien vaikutus alueen verokertymään oli vähäinen: syytä tutkia, johtuiko taantumasta vai onko rakenteellinen ilmiö

- Erilaisten aineistojen, kuten tilastojen ja veroaineistojen saamista ja yhteensovittamista eri hallinnonaloilta tulisi helpottaa
- Onko rahoituksella enemmän merkitystä taantumassa kuin nousukaudella; tulisiko esimerkiksi yritysrahoitusta myöntää enemmän taantumien aikana vai kasvukausina?
- Verrokkien käyttäminen eli ns. kontrafaktuaalinen tarkastelu on olennaista politiikkatoimien nettovaikutuksen osoittamiseksi, mutta se on arviointimenetelmänä vaativa
- Asiantuntevasti ja huolellisesti rakennettu vertailuasetelma kertoo vaikuttavuudesta aina enemmän kuin muuten tietäisimme

Kiitos!

